

С. А. Дяченко,
д. держ. упр., доцент, доцент кафедри регіональної політики,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5905-4607>
О. В. Берданова,
к. е. н., доцент, доцент кафедри регіональної політики,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0776-1868>

DOI: 10.32702/2306-6814.2026.5.322

МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ВІДНОВЛЕННЯМ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

S. Diachenko,
Doctor of Science in Public Administration, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Regional Policy Educational
and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv
O. Berdanova,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Regional Policy Educational
and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv

MECHANISMS OF PUBLIC MANAGEMENT OF THE RESTORATION OF SUSTAINABLE
LAND USE IN THE CONTEXT OF DECENTRALIZATION OF POWER

Стаття присвячена проблемам відновлення сталого землекористування в Україні, яке набуває статусу комплексного публічного завдання, оскільки деградаційні процеси у ґрунтовому покриві, конфліктність землекористування та інвестиційні ризики поєднуються з перерозподілом повноважень і ресурсів унаслідок децентралізації. Посилення ролі територіальних громад у просторовому плануванні та управлінні землями підвищує відповідальність місцевого рівня за узгодження економічних, екологічних і соціальних пріоритетів у межах територій, водночас висуваючи вимоги до інституційної спроможності, якості даних та процедур підзвітності. Наукові підходи до публічного управління земельними відносинами акцентують потребу в поєднанні регуляторних, економічних і інформаційних інструментів, а також у переході до інтегрованого просторового планування як основи збалансування інтересів у використанні земель. Дослідження щодо комплексних планів просторового розвитку територій громад обґрунтовують їхню роль як одночасно містобудівної та землепорядкової документації, що створює підстави для відновлювальних рішень та запобігання конфліктам землекористування.

Водночас міжнародні рамки нейтрального рівня деградації земель і належного врядування прав на землю підкреслюють значення прозорості, участі та моніторингу результатів. У статті обґрунтована системи механізмів публічного управління, здатних забезпечити відновлення сталого землекористування в умовах децентралізації, із фокусом на інтеграцію правових, інсти-

туційних, просторово-планувальних та інформаційно-аналітичних інструментів на рівні територіальних громад. Доведено, що результативність відновлення сталого землекористування залежить від узгодженої дії трьох контурів управління: нормативно-правового, що формує правила й обмеження використання земель; інституційного, що забезпечує розподіл повноважень та підзвітність; інструментального, що поєднує планування, моніторинг, кадастрову та геоінформаційну підтримку й економічні стимули. Розкрито роль комплексного плану просторового розвитку території громади та класифікації обмежень у використанні земель як ключових елементів відновлювального управління. Сформовано висновок про необхідність переходу від фрагментарних рішень до циклу публічного управління, у якому стратегічні цілі громади, просторові сценарії, кадастрові дані та показники деградації земель зводяться в єдину систему планування і контролю з прозорими процедурами участі.

The article is devoted to the problems of restoring sustainable land use in Ukraine, which acquires the status of a complex public task, since degradation processes in soil cover, land use conflicts and investment risks are combined with the redistribution of powers and resources due to decentralization. Strengthening the role of territorial communities in spatial planning and land management increases the responsibility of the local level for coordinating economic, environmental and social priorities within the territories, while at the same time putting forward requirements for institutional capacity, data quality and accountability procedures. Scientific approaches to public management of land relations emphasize the need for a combination of regulatory, economic and information tools, as well as the transition to integrated spatial planning as the basis for balancing interests in land use. Research on comprehensive plans for the spatial development of community territories substantiates their role as both urban planning and land management documentation, which creates the basis for restorative decisions and the prevention of land use conflicts.

At the same time, the international framework of land degradation neutrality and good governance of land rights emphasizes the importance of transparency, participation and monitoring of results. The article substantiates the system of public governance mechanisms capable of ensuring the restoration of sustainable land use in conditions of decentralization, with a focus on the integration of legal, institutional, spatial planning and information-analytical tools at the level of territorial communities. It is proven that the effectiveness of the restoration of sustainable land use depends on the coordinated action of three management circuits: regulatory and legal, which forms the rules and restrictions on land use; institutional, which ensures the distribution of powers and accountability; instrumental, which combines planning, monitoring, cadastral geoinformation support and economic incentives. The role of a comprehensive plan for the spatial development of the community territory and the classification of land use restrictions as key elements of restorative management is revealed. The conclusion is drawn about the need to transition from fragmented solutions to a public governance cycle in which the strategic goals of the community, spatial scenarios, cadastral data, and land degradation indicators are combined into a single planning and control system with transparent participatory procedures.

Ключові слова: землекористування, земельні відносини, сталий розвиток, публічне управління, децентралізація, територіальні громади, субсидіарність, просторове планування, інфраструктура, обмеження у використанні земель, інвестиційні ризики, економічні стимули, фінансування, відновлення.

Key words: land use, land relations, sustainable development, public administration, decentralization, territorial communities, subsidiarity, spatial planning, infrastructure, land use restrictions, investment risks, economic incentives, financing, recovery.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Децентралізація влади в Україні посилила роль територіальних громад як первинного рівня, на якому зіштовхуються інтереси розвитку, охорони довкілля та відтворення природних ресурсів, насамперед зе-

мель. Схвалена урядом концепція реформування місцевого самоврядування заклала логіку субсидіарності, фінансової спроможності та відповідальності за якість публічних послуг, що в земельній сфері проявляється через управління комунальними землями,

планування територій і контроль за дотриманням правил землекористування [3]. У практичному вимірі це означає, що рішення про просторові пріоритети, режим використання земель, баланс між сільським господарством, забудовою та природоохоронними функціями дедалі частіше ухвалюються або ініціюються на місцевому рівні за умов обмежених кадрів, нерівномірної якості даних і складних процедур узгодження [10—13]. Проблема відновлення сталого землекористування набуває подвійної актуальності, оскільки громади мають одночасно підтримувати економічну базу та запобігати накопиченню деградаційних ефектів, що знижують продуктивність і екосистемні послуги земель. Відповідно, науковим і прикладним завданням стає конструювання механізмів публічного управління, які забезпечують перехід від ситуативного розподілу земельних ресурсів до відновлювальної моделі, орієнтованої на сталість, прозорість і контроль результатів [20, 25].

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У вітчизняному дискурсі публічного управління земельними відносинами домінує теза про необхідність поєднання правових, організаційних і економічних регуляторів для формування передбачуваних правил обігу та використання земель [6]. На цьому тлі дослідження, присвячені просторовому плануванню на рівні територіальних громад, аргументують, що комплексний план просторового розвитку має виконувати роль інтегратора містобудівних і землепорядних рішень, мінімізуючи конфлікти цільового використання та забезпечуючи узгодженість із режимами обмежень [4, 5]. У працях щодо концептуалізації раціонального і сталого землекористування підкреслено потребу включення екологічної компоненти в управлінські рішення, що особливо важливо для територій з значним антропогенним навантаженням накопиченими екологічними ризиками [18]. На міжнародному рівні аналітичні підходи до багаторівневого врядування в умовах децентралізації наголошують на ключовій ролі чіткої компетенції, фінансової спроможності та механізмів координації між рівнями влади для досягнення територіально орієнтованих цілей розвитку [20]. Паралельно рамки нейтрального рівня деградації земель у контексті Цілей сталого розвитку ООН задають вимірювальну логіку, у якій відновлення має бути підкріплене індикаторами і прозорими даними, а не лише декларативними програмами [21–23]. Узагальнення цих підходів формує основу для інтегрованого розгляду механізмів публічного управління відновленням сталого землекористування саме в умовах децентралізації.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є обґрунтування системи механізмів публічного управління, які забезпечують відновлення сталого землекористування в умовах децентралізації влади, з урахуванням правової архітектури земельних відносин, інституційного розподілу повно-

важень та інструментів інтегрованого просторового планування на рівні територіальних громад. Для досягнення мети здійснюється концептуалізація відновлення сталого землекористування як циклу управління, окреслюється роль комплексного плану просторового розвитку та класифікації обмежень у використанні земель, а також визначаються вимоги до інформаційно-аналітичної підтримки і підзвітності рішень.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Відновлення сталого землекористування доцільно трактувати як процес, у якому суспільні цілі розвитку території узгоджуються з екологічними межами та правовими режимами земель, а результати перевіряються через вимірювані зміни в якості земель і структурі землекористування. У межах української правової системи базові засади земельних відносин, категоризація земель і повноваження суб'єктів закріплені у Земельному кодексі України, який визначає землю як об'єкт правовідносин і встановлює принципи її використання та охорони [2].

На рівні територіальних громад ключовими стають компетенції, що походять із законодавства про місцеве самоврядування та інституційно оформлюють право громади управляти комунальними ресурсами, планувати розвиток та організовувати публічні сервіси [3, 10]. Саме через ці повноваження відновлення сталого землекористування переводиться з площини галузевих декларацій у площину щоденних управлінських рішень щодо планування територій, розпорядження земельними ділянками, запровадження режимів охорони та контролю дотримання правил [12, 15].

Інституційним каталізатором зміни просторової логіки став перехід до формування спроможних громад, що у правовій площині пов'язаний із процедурою добровільного об'єднання та подальшою організацією управління територіями [8]. За таких умов зростає потреба в інструментах, які забезпечують синхронізацію земельної та містобудівної політики, оскільки без інтеграції планувальних документів рішення про забудову, інфраструктуру й агровикористання відтворюють фрагментацію і створюють конфлікти щодо цільового призначення та доступу до ресурсів [13].

Нормативні зміни щодо планування використання земель закріпили концепцію комплексного плану просторового розвитку території громади як документа, що має забезпечувати узгоджені рішення щодо перспективного використання всієї території громади [13]. Важливо, що якість цього інструменту прямо залежить від здатності громади працювати з даними про землі, обмеження та права, а також від процедур участі, що забезпечують легітимність обраних сценаріїв розвитку [5, 19].

Змістовним ядром відновлювального управління у просторовому плануванні є робота з обмеженнями у використанні земель, адже саме вони визначають екологічні та правові межі господарської діяль-

ності. Затвердження урядом класифікації обмежень у використанні земель, які можуть встановлюватися комплексним планом, створює методичну основу для уніфікації підходів і підвищення порівнюваності рішень між громадами [4]. У практиці це має запобігати ситуаціям, коли обмеження формуються фрагментарно, без прозорого обґрунтування і без оцінювання соціально економічних наслідків для бюджетної бази громади, що окремо підкреслюється у наукових публікаціях про нормативно-правове забезпечення просторового планування. Механізм просторового планування виконує відновлювальну функцію лише тоді, коли обмеження поєднуються з системою пріоритетів щодо рекультивативної, протиерозійних заходів, збереження водорегулювальних і біотопних функцій земель та раціоналізації структури угідь [12, 18].

Умовою реалізації таких рішень є якісний кадастровий та геоінформаційний контур управління. Законодавство про державний земельний кадастр формує основу для реєстрації і публічності відомостей про земельні ділянки, їхні характеристики та правовий статус, що зменшує інформаційні асиметрії та підвищує передбачуваність рішень [7]. Паралельно закон про національну інфраструктуру геопросторових даних розширює можливості інтеграції відомостей з різних реєстрів і наборів даних, що є критичним для комплексного планування, моніторингу обмежень і відстеження змін у землекористуванні [11]. З огляду на це відновлення сталого землекористування потребує переходу від формального ведення реєстрів до аналітичного використання даних, де кадастр і геопросторові набори стають інструментом прийняття рішень і контролю виконання планів [1, 11, 25].

Функціональний блок відновлення сталого землекористування пов'язаний із землеустроєм як системою планувально-організаційних та технічних дій, що забезпечують упорядкування землекористування і встановлення меж режимів [9]. Саме землевпорядні рішення мають конвертувати цілі комплексного плану у конкретні проєкти організації території, зокрема в частині консервації деградованих земель, впорядкування сівозмін, протиерозійного облаштування та охорони прибережних смуг, коли це релевантно місцевим умовам. У цьому контексті законодавство про охорону земель задає нормативну рамку відповідальності і вимог до охоронних заходів, що дає можливість формувати інструменти контролю на місцевому рівні з урахуванням екологічних ризиків [12].

Посилення повноважень і спрощення процедур у земельній сфері, передбачені змінами щодо удосконалення системи управління і дерегуляції, водночас підвищують вимоги до внутрішніх процедур громади, щоб зменшення адміністративних бар'єрів не перетворилося на зниження екологічних стандартів і прозорості [14]. Розвиток ринку земель сільськогосподарського призначення та пов'язані зміни у правилах обігу земель створюють додатковий тиск на спроможність публічного управління забезпечити баланс

приватних стимулів і публічних інтересів [17]. Це означає, що відновлення сталого землекористування не може обмежуватися лише екологічною політикою, а має бути вбудоване в систему регулювання прав і транзакцій, щоб довгострокова продуктивність ґрунтів і екосистемні функції були економічно значущими для власників і користувачів [6]. Тут важливим стає міжнародний підхід до належного врядування прав на землю, який підкреслює принципи прозорості, участі, недискримінації і правової визначеності як передумови відповідального користування ресурсами [19]. Аналітична рамка нейтрального балансу деградації земель LDN (Land Degradation Neutrality) задає корисний вимірювальний інструментарій для місцевих і національних політик, оскільки акцентує потребу уникати нової деградації та одночасно відновлювати порушені землі. У системі Цілей сталого розвитку це відповідає орієнтиру досягнення нейтрального балансу деградації земель до 2030 року [21]. Для України важливими є підходи, викладені в національному звіті з постановки цілей LDN, де окреслено процес формування національних орієнтирів і необхідність координації дій, даних та індикаторів між секторами [23].

Концептуальний звіт конвенції ООН про боротьбу з опустелюванням UNCCD (United Nations Convention to Combat Desertification) щодо створення сприятливого середовища для LDN підкреслює, що ключовими є не лише технічні практики, а й інституційні умови, включно з політиками, фінансуванням, участю та моніторингом [22]. На рівні громади відновлення сталого землекористування має описуватися як набір цільових програм і просторових рішень, прив'язаних до індикаторів, що можуть бути перевірені на основі геопросторових і кадастрових даних, а також польових спостережень [1, 11, 23].

Для оцінювання якості земельного врядування доцільно застосовувати діагностичні підходи, які поєднують оцінку правової визначеності, ефективності планування, прозорості управління публічними землями та результативності інституцій. Методологія оцінювання земельного врядування, розроблена Світовим банком, пропонує рамку для ідентифікації проблем і моніторингу належних практик у земельному секторі, що може бути адаптовано для субнаціонального рівня як інструмент самооцінки спроможності громад і координації з центральними органами [25]. Важливо, що така рамка підсилює логіку доказовості: механізми публічного управління розглядаються не як формальні процедури, а як засоби забезпечення досягнення вимірюваних результатів у якості землекористування, доступі до даних, прозорості транзакцій і ефективності просторових рішень [20].

На основі синтезу нормативних вимог і наукових підходів механізми публічного управління відновленням сталого землекористування в умовах децентралізації доцільно структурувати за логікою управлінського циклу: стратегічне цілепокладання громади, просторове планування і зонування з урахуванням обме-

Таблиця 1. Узагальнення механізмів публічного управління відновленням сталого землекористування в умовах децентралізації

Група механізмів	Зміст управлінської дії	Ключові інструменти	Основні суб'єкти	Очікуваний результат і критерій контролю
Нормативно правові	Встановлення правил, режимів охорони, відповідальності та меж допустимого використання	Земельний кодекс, законодавство про охорону земель, правила обігу земель, процедури дерегуляції	ВРУ, КМУ, ОМС, профільні ЦОВВ	Зниження правової невизначеності, чіткість режимів, менша конфліктність, дотримання обмежень
Інституційні	Розподіл повноважень, координація між рівнями влади, підзвітність та участь	Місцеве самоврядування, інструменти міжмуніципальної координації, публічні консультації	ОМС, ЦОВВ, громадськість, бізнес	Підвищення спроможності громади, прозорість рішень, зростання довіри, інституційна сталість
Просторово планувальні	Узгодження сценаріїв розвитку, зонування і обмежень, інтеграція містобудівної та землепорядної логіки	Комплексний план просторового розвитку, класифікація обмежень, містобудівна документація	ОМС, проєктні організації, архітектура і землеустрій	Узгодженість функцій території, менше колізій цільового використання, пріоритизація відновлення
Землепорядні та проєктні	Конкретизація рішень у проєктах організації території і відновлення	Документація із землеустрою, проєкти консервації, рекультивації, протиерозійні заходи	ОМС, землепорядники, землекористувачі	Реалізовані відновні заходи, покращення стану земель, запобігання новій деградації
Інформаційно аналітичні	Забезпечення даними, інтеграція реєстрів, моніторинг змін і результатів	Державний земельний кадастр, геопросторові дані, моніторинг земельних відносин, індикатори LDN	ОМС, ДЗК, Держгеокадастр, статистика	Відкритість даних, доказовість рішень, регулярний моніторинг, коригування політик
Оціночні та аудиторські	Самооцінка якості врядування, виявлення прогалин і ризиків реалізації	LGAF, локальні аудити даних і процедур, звітність	ОМС, експертні групи, партнери розвитку	Виявлені прогалини, дорожні карти покращення, підвищення ефективності управління

Джерело: сформовано самостійно авторами.

жень, землеустрій і реалізація проєктів відновлення, кадастрово геоінформаційне забезпечення та моніторинг, а також підзвітність і участь (табл. 1). Практична реалізація цієї логіки передбачає створення єдиного контуру даних і процедур, у якому рішення комплексного плану перевіряються через кадастрові відомості, режими обмежень і показники деградації, а коригування планів здійснюється за результатами моніторингу і публічних консультацій [1, 4, 5, 11, 23]. Таке поєднання дозволяє перейти від адміністративного управління земельними ділянками до відновлювального управління територіями як соціо-еколого-економічними системами, де критичною стає узгодженість інструментів і відповідальність за результат [12, 18].

ВИСНОВКИ

Узагальнення нормативних змін і наукових підходів дозволяє стверджувати, що відновлення сталого землекористування в умовах децентралізації є, насамперед, завданням узгодження механізмів публічного управління, а не лише набором технічних природоохоронних заходів. Ключову роль відіграє інтегрований зв'язок між комплексним просторовим планом громади, системою обмежень у використанні земель та землеустроєм як інструментом реалізації відновних рішень. Результативність цього зв'язку зростає за умови, що кадастрові й геопросторові дані перетворюються на аналітичну основу для прийняття рішень і контролю виконання планів.

Міжнародні рамки нейтрального рівня деградації земель і діагностичні підходи до оцінювання якості земельного врядування підсилюють вимогу доказовості та вимірюваності результатів, що дає змогу громадам планувати відновлення як управлінський цикл із регулярним моніторингом і коригуванням. Перспективним напрямом подальших досліджень є розроблення методики локалізації індикаторів деградації земель на рівні територіальних громад із використанням геопросторових даних, а також емпіричне оцінювання впливу комплексних планів і класифікації обмежень на зміну структури землекористування та інвестиційну привабливість територій України.

Література:

1. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру. Моніторинг земельних відносин. URL: <https://land.gov.ua/monitorynh-zemelnykh-vidnosyn/> (дата звернення: 10.02.2026).
2. Земельний кодекс України: Кодекс України; Кодекс, Закон від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14> (дата звернення: 10.02.2026).
3. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014 № 333-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/333-2014-%D1%80> (дата звернення: 10.02.2026).
4. Про затвердження Класифікації обмежень у використанні земель, що можуть встановлюватися комплексним планом просторового розвитку території територіальної громади, генеральним планом населеного пункту, детальним планом території: Постанова Кабінету Міністрів України; від 02.06.2021 № 654. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/654-2021-%D0%BF> (дата звернення: 10.02.2026).
5. Pyrih A. Normative and legal provision of the spatial planning of land use development. Bulletin of Lviv National Environmental University. Series Architecture and Construction. 2023. No. 24. P. 237—244. DOI: 10.31734/architecture-2023.24.237. URL: <https://visnyk.lnup.edu.ua/index.php/architecture/article/view/226> (date of access: 10.02.2026).
6. Пресіч П. Формування механізмів державного регулювання земельних відносин в українській державі. Демократичне врядування. 2015. Вип. 15. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/feb/26748/presich.pdf> (дата звернення: 10.02.2026).
7. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07.2011 № 3613-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3613-17> (дата звернення: 10.02.2026).
8. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/157-19> (дата звернення: 10.02.2026).
9. Про землеустрій: Закон України від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/858-15> (дата звернення: 10.02.2026).
10. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-BP. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.02.2026).
11. Про національну інфраструктуру геопросторових даних: Закон України від 13.04.2020 № 554-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/554-20> (дата звернення: 10.02.2026).
12. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/962-15> (дата звернення: 10.02.2026).
13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель: Закон України від 17.06.2020 № 711-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/711-20> (дата звернення: 10.02.2026).
14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин: Закон України від 28.04.2021 № 1423-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1423-20> (дата звернення: 10.02.2026).
15. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3038-17> (дата звернення: 10.02.2026).
16. Про стратегічну екологічну оцінку: Закон України від 20.03.2018 № 2354-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2354-19> (дата звернення: 10.02.2026).
17. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31.03.2020 № 552-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/552-20> (дата звернення: 10.02.2026).
18. Trehub M., Trehub I. Concepts of rational land use. Геодезія, картографія і аерофотознімання. 2017. Вип. 85. С. 118—123. DOI: 10.23939/istcgcap2017.01.118. URL: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/dec/7563/00321_0.pdf (дата звернення: 10.02.2026).
19. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Voluntary Guidelines on the Responsible Governance of Tenure of Land, Fisheries and Forests in the Context of National Food Security. Rome: FAO, 2012. DOI: 10.4060/i2801e. URL: <https://www.fao.org/4/i2801e/i2801e.pdf> (дата звернення: 10.02.2026).
20. Organisation for Economic Co-operation and Development. Maintaining the Momentum of Decentralisation in Ukraine. Paris: OECD Publishing, 2018. URL: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/06/maintaining-the-momentum-of-decentralisation-in-ukraine_g1g8e51c/9789264301436-en.pdf (дата звернення: 10.02.2026).
21. United Nations. Sustainable Development Goals. Goal 15: Life on Land. Target 15.3. URL: <https://sdgs.un.org/goals/goal15> (дата звернення: 10.02.2026).
22. United Nations Convention to Combat Desertification. Creating an Enabling Environment for Land Degradation Neutrality and its Contribution to Enhancing Well-being, Livelihoods and the Environment. Bonn: UNCCD, 2019. URL: https://www.unccd.int/sites/default/files/2019-08/UNCCD_SPI_2019_Report_1.2.pdf (дата звернення: 10.02.2026).
23. United Nations Convention to Combat Desertification. Ukraine LDN TSP Country Report. Bonn: UNCCD, 2019. URL: https://www.unccd.int/sites/default/files/ldn_targets/2019-06/Ukraine%20LDN%20TSP%20Country%20Report.pdf (дата звернення: 10.02.2026).
24. World Bank. Arable land (% of land area) Ukraine. URL: <https://data.worldbank.org/indicator/AG.LND.ARBL.ZS?locations=UA> (дата звернення: 10.02.2026).
25. Selod H., Burns A. The Land Governance Assessment Framework: Identifying and Monitoring Good Practice in the Land Sector. Washington, DC: World Bank,

2012. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstreams/bba1b7f1-6520-5e92-962b-7735eec15ded/download> (дата звернення: 10.02.2026).

References:

1. State Service of Ukraine for Geodesy, Cartography and Cadastre, (2026), "Monitoring of land relations", available at: <https://land.gov.ua/monitorynh-zemelnnykh-vidnosyn/> (Accessed 10 February 2026).
2. The Verkhovna Rada of Ukraine (2001), The Law of Ukraine "Land Code of Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2768-14> (Accessed 10 February 2026).
3. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), Resolution "On approval of the Concept of reforming local self-government and territorial organization of power in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/333-2014-%D1%80> (Accessed 10 February 2026).
4. Cabinet of Ministers of Ukraine (2021), Resolution "On approval of the Classification of restrictions in land use that may be established by a comprehensive spatial development plan of a territorial community, a general plan of a settlement, and a detailed territory plan", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/654-2021-%D0%BF> (Accessed 10 February 2026).
5. Pyrih, A. (2023), "Normative and legal provision of the spatial planning of land use development", Bulletin of Lviv National Environmental University. Series Architecture and Construction, vol. (24), pp. 237—244. <https://doi.org/10.31734/architecture2023.24.237>.
6. Presich, P. (2015), "Formation of mechanisms of state regulation of land relations in the Ukrainian state", Demokratychne vriaduvannia, vol. (15), available at: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/feb/26748/presich.pdf> (Accessed 10 February 2026).
7. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine "On the State Land Cadastre", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3613-17> (Accessed 10 February 2026).
8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2015), The Law of Ukraine "On voluntary amalgamation of territorial communities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/157-19> (Accessed 10 February 2026).
9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003). The Law of Ukraine "On land management", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/858-15> (Accessed 10 February 2026).
10. The Verkhovna Rada of Ukraine (1997), The Law of Ukraine "On local self-government in Ukraine", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 10 February 2026).
11. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine "On the national geospatial data infrastructure", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/554-20> (Accessed 10 February 2026).
12. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), The Law of Ukraine "On land protection", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/962-15> (Accessed 10 February 2026).
13. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine "On amendments to certain legislative acts of Ukraine on land use planning", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/711-20> (Accessed 10 February 2026).
14. The Verkhovna Rada of Ukraine (2021), The Law of Ukraine "On amendments to certain legislative acts of Ukraine on improving the management system and deregulation in the field of land relations", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1423-20> (Accessed 10 February 2026).
15. The Verkhovna Rada of Ukraine (2011), The Law of Ukraine "On regulation of urban planning activities", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/3038-17> (Accessed 10 February 2026).
16. The Verkhovna Rada of Ukraine (2018), The Law of Ukraine "On strategic environmental assessment", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2354-19> (Accessed 10 February 2026).
17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2020), The Law of Ukraine "On amendments to certain legislative acts of Ukraine on the conditions of circulation of agricultural land", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/552-20> (Accessed 10 February 2026).
18. Trehub, M. and Trehub, I. (2017), "Concepts of rational land use. Heodeziia, kartohrafiia i aerofotoznimannia, vol. (85), pp. 118-123, available at: https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2017/dec/7563/00321_0.pdf (Accessed 10 February 2026).
19. Food and Agriculture Organization of the United Nations (2012), "Voluntary guidelines on the responsible governance of tenure of land, fisheries and forests in the context of national food security", available at: <https://openknowledge.fao.org/items/609a716c-464c-4454-9222-78f5e7cd23f7>, <https://doi.org/10.4060/i2801e> (Accessed 10 February 2026).
20. Organisation for Economic Co-operation and Development (2018), "Maintaining the momentum of decentralisation in Ukraine", available at: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/06/maintaining-the-momentum-of-decentralisation-in-ukraine_g1g8e51c/9789264301436-en.pdf
21. United Nations. (2026), "Sustainable Development Goals. Goal 15: Life on land. Target 15.3", available at: <https://sdgs.un.org/goals/goal15> (Accessed 10 February 2026).
22. United Nations Convention to Combat Desertification (2019), "Creating an enabling environment for land degradation neutrality and its contribution to enhancing well-being, livelihoods and the environment", available at: https://www.unccd.int/sites/default/files/2019-08/UNCCD_SPI_2019_Report_1.2.pdf (Accessed 10 February 2026).
23. United Nations Convention to Combat Desertification (2019), "Ukraine LDN TSP country report", available at: https://www.unccd.int/sites/default/files/ldn_targets/2019-06/Ukraine%20LDN%20TSP%20Country%20Report.pdf (Accessed 10 February 2026).
24. World Bank (2023), "Arable land (% of land area) Ukraine", available at: <https://data.worldbank.org/indicator/AG.LND.ARBL.ZS?locations=UA> (Accessed 10 February 2026).
25. Selod, H. and Burns, A. (2012), "The land governance assessment framework: Identifying and monitoring good practice in the land sector", World Bank, available at: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstreams/bba1b7f1-6520-5e92-962b-7735eec15ded/download> (Accessed 10 February 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 14.02.26

Процеженовано / Revised: 23.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 10.03.26